

Celio Calcagnini

Simulatae virtutis defensio

Perdita quum tantum sint et rubigine tincta
saecula nostra, prius ferrato sordida nexu,
crede mihi, Guaspar: pauci bene vivere norunt.
Qui probus esse cupit, simulet: sic iudicat omnis,
ut videt, atque animi nunquam discludere nodos 5
nititur. Is superis committat carbasa vitae,
qui simulare potest et nigra in candida vertit.
Omnia succedunt facili pede, dummodo cauta
mente gerat, quaecumque facit sub nocte tegenda;
atque ita praecipiant sacrati dogmata Christi: 10
“Aut peccata cave aut tegito sub nocte sopora”.¹
Quisquis non sua furta tegit, me iudice multum
desipit: hic ars est, homines ut fallere possis.
Nec tamen huic obstat summi sententia Tulli:
“Qui simulat vulpis similis est fraude nocentis”.² 15
Tempora non florent quondam veneranda Catonis:
is vivit regnatque diu, qui probra negare
audet, ut a nullo possint super aethera duci.
Consilium Nasonis adest, qui talia suadet:
“Non peccat, quicumque potest peccasse negare. 20
Quis furor est, quae nocte latent, in luce fateri?”.³

¹ Per questa citazione pseudoevangelica, vedi *supra* pp. 123 s.

² In tutto il *corpus* ciceroniano e pseudociceroniano non si trova questa citazione: l'unica menzione di una “vulpecula dolosa” è in CICERONE, *De officiis*, I, 41.

³ OVIDIO, *Amores* III, 14 vv. 5 e 7.

Celio Calcagnini *Simulatae virtutis defensio*

Pacifici accedunt his aurea verba disertis:
"Ut se tempus habet, sic vitae est tempus agendum".⁴
Haec igitur summa est: qui vult bene degere vitam,
noscat, ut audacter legem simulare necesse est.
Talia cur dicam, nosti, suavissime Guaspar.

25

⁴ Per questa citazione di Pacifico Massimi, vedi *supra* p. 129.